

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izbaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXIX.

V Ljubljani, 29. vinotoka 1886.

List 44.

Nekaj dima.

(Dalje.)

V.

Ne kakor so vaši očetje mano jedli in so pomerli; kdor ta kruh jé, živel bo vekomaj.“ Jan. 6. 58.

Sveta Cerkev Kristusova na svetu je kakor krasen silno velik vert, v katerem raste vsakoverstno rodovito drevje, naj lepše cvetlice; bistri studenci so v njem, ki v visočinah izviráje z neusahljivimi vodami napajajo „široko poljé“, ki se pod zuožjem hribov razprostira na vse strani. To je Cerkev v širšem pomenu. V ožjem pomenu pa je tudi vsaka katoliška cerkev in hiša božja, kakor zemeljski raj, podoba nebeškega paradiža. V god posvečenja cerkvá se bere list iz razodenja sv. Janeza: „Tiste dni sem jaz Janez videl sveto mesto, novi Jeruzalem, priti z neba od Boga, pripravljeno kakor nevesta, ki je napravljena svojemu ženinu. In sem slišal velik glas s sedeža govoriti: Glej, prebivališče Boga z ljudmi, in prebival bo z njimi.“ (Razod. 21, 2.) „Novi Jeruzalem, prebivališče Boga z ljudmi,“ to je tudi vsaka katoliška cerkev. V Jeruzalemu na južno-zahodnji strani je bil in je še zdaj hrib „Sijon“ (v hebr. jeziku: „solnčni, suhi“ hrib). O tem hribu so terdili (neki) judje, da je ondi serce svetá, in da iz njega izvirajo in so razpeljane vse žile dragocenih rud, zlatá, srebrá i. t. d., tam da je začetek dragih biserov, žlahtnih kamnov, balzama in drugih dišav. Tukaj je grad ali tabor jeruzalemski. Tu je bilo stanovanje Melkisedeka, ki je daroval Bogu kruh in vino. Sijonski grad je vzel po hudem boju David kralj Jebuzitom l. 1048 pred Kr., ter si je ondi vstanovil svojo prestolnico — grad Davidov. Na tem mestu so stanovali kralji judovski iz Davidovega in hazmonejskega rodú, kakor tudi še namestniki rimskega cesarja, ko je v dneh Kristusovega življenja kraljevo geslo odvzeto bilo Judovemu rodu. Tukaj so k smerti križa obsojevali. — Na tem hribu je napravil David drag in krasen šotor za skrinjo zaveze. Ko je bil dodelan, jo ukaže z veliko slovesnostjo vanj prenesti. Brez števila ljudstva se zbere; vsi knezi izraelski v škerlat oblečeni, duhovni v svojih najslavesniših oblačilih in nič manj kot 3000 oboroženih móž jo spremlja. Ti, ki pred njo in za njo gredó, na harpe in citre, na zvončke, bobne in cimbele

brenkajo. David sam, gredé pred duhovniki, veselja raja in na harpo brenka. Prepeval je o tej priložnosti psalm 23.: „Gospod, kdo bo prebival v tvojem šotoru? ali kdo bo počival na tvoji sveti gori? Kdor je nedolžnih rók, in čistega serca; kdor ne obrača svoje duše v nečimerno, in svojemu bližnjemu krivo ne prisega i. t. d.“ Na Sijonu je bilo torej bivališče vidnega kralja Davida in nevidnega kralja Jehova, pravega kralja Izraelovega. Ta kraj si je izbral naš Zveličar, da je ondi v neki hiši obhajal velikonoč, jedel pri zadnji večerji velikonočno jagnje, in v znamenje večne ljubezni do nas postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa. Tu se je dopolnilo prekrovanje Davidovo: „Prisegel je Gospod in ne bode se kesal: Ti si duhoven vekomaj po redu Melkisedekovem.“ (Ps. 109, 4.) Tukaj so bili aposteljni zbrani po vnebohodu Kristusovem ter so binškošni praznik prejeli sv. Duha v podobi ognjenih jezikov. Tu je bila prva, neposrednje z nebes posvečena cerkev. Po spričevanju cerkv. pisatelja Epijanija je ostala ta hiša, ko so Rimljani pod cesarjem Titom mesto in tempelj jeruzalemski razojali. Cerkev sv. Duha na svetem Sijonu je bila do l. 1559 v varstvu frančiškanov, a takrat so jim Turki odvzeli to svetišče ter prestrojili v samostan turških mnihov, dervišev. Vendar je tu čez 300 lét 5. aprila 1860 na veliki četertek maševal smirniški nadškof mons. Spaccapietra. Stregla sta mu dva učena brata benediktinca, znani P. Mavrus Wolter, opat v Sekovski opatiji, in opat Placid Wolter v Maredsous-u na Belgijskem. Podkupili so bili stražo, da je odperla Davidova vrata, in ko so derviši še spali, je nadškof z nepopisljivimi občutki obhajal najsvetejšo na Sijonu postavljeno daritev.“ (St. Benedicts Stimmen 1885 str. 38.) Sijon je torej po teh skrivnostih, ki so na njem se godile, resnično središče, serce božjega kraljestva na zemlji, izvir vseh duhovnih zakladov; — začetek starega in novega Jeruzalema. Sijon, „solnčna gora“, je dan danes na tisoč in tisoč krajih, po vseh katoliških cerkvah, kjer je prava skrinja zaveze: Kristus v najsvetejšem zakramentu pričujoč. (Dalje sledi.)

Apostoljstvo molitve.

Bridko je za vsako verno serce, ako pomisli, kako se na široko širi današnje dni nevera in brezboštvo. Nevera in strasti vedno zmagujejo, in kraljestvo satanovo,

kraljestvo teme vedno razteza svoje meje; veda in čednost pa in kraljestvo Božje, to je sv. Cerkev, zaničuje, preganja, sovraži se bolj ali manj skoraj povsod. Bog sam more pomagati v takih stiskah, on edini more rešiti po svojem neskončnem usmiljenju duše, ki so v veliki nevarnosti večnega pogubljenja. Toda Bog hoče prošni biti, da nam deli usmiljenje, pomoč in milost. Naše molitve pa, če prav pomislimo, so tako slabe, tako mlačne, tako poveršne, brez duha prave gorečnosti, da so res malo vredne; saj se vedno sliši tožba zaradi mlačnosti, razmišljenosti pri molitvi. Kako bi Gospod Bog mogel uslišati take molitve! Kaj nam je storiti, da bomo našim slabim molitvam dali večjo vrednost, večjo veljavo in moč? O zahvalujmo se neskončni ljubezni božjega presvetega Serca! Imamo kaj lahke, pa gotov pripomoček, ki stori naše slabe molitve Bogu prijetne, in jim daje toliko moč, da jih Gospod Bog ne more zavreči. Ta pripomoček je, da združujemo svoje merzle molitve z gorečimi molitvami presv. Serca našega Zveličarja Jezusa Kristusa. K taki molitvi bi rad spodbudil zlasti tiste duše, ki čutijo v sebi posebno veselje do molitve, pa zaradi prevelikih človeških slabost ne morejo dospeti do prave gorečnosti. Preden pa govorimo o združenju naše molitve z molitvijo Jezusovega presvetega Serca, se mi potrebno zdi nekoliko spregovoriti o molitvi sploh.

Ena največjih milosti božjih je gotovo ta, da se v vseh svojih potrebah smemo z zaupanjem obračati do Boga, kakor otroci do dobrega očeta, ter mu potožiti vse svoje nadloge. Kdo smo mi, in kdo je Bog? Mi slabi, kakor červiči v prahu, On vsemogočni, neskončno sveti, večni Bog, ki je z močjo svoje besede vse stvari poklical v življenje in jih ohranjuje z ravno tisto močjo. In s tem svetim, neskončnim Bogom smemo govoriti, prositi ga, kakor otroci očeta. Da, On še celo zapoveduje, naj molimo k njemu, naj ga prosimo pomoči; in ako pozabimo nanj v svojih vsakdanjih skerbéh ali v veselem vživanju življenja, nas še celo prisili k molitvi z raznoterimi nadlogami, s katerimi nas obiskuje. — Kar se tiče naše duše, znana je verska resnica, da brez Božje pomoči nič za zveličanje prositi ne moremo: „Brez mene ne morete storiti nič“ (Jan. 15, 5), „ne kakor bi premogli iz sebe kaj misliti, kakor iz sebe, ampak naša zmožnost je iz Boga“ (2. Kor. 3, 5). — Naposled nam še celo zapoveduje, da moramo moliti, in obljubuje nam, da bomo gotovo uslišani, če bomo le prav prosili in za prave reči: „Prosrite, in bote prejeli, išite, in našli bote, terkajte, in odperlo se vam bo.“ Bog, neskončna resnica, nam obeta, da nas bo uslišal, ako ga bomo prav prosili; On, začetek in vir vseh dobrot, od kterelega prihaja vsak dober dar, On, kteremu ni nemogoča nobena reč, On nas vabi: prosite in bote prejeli; ne dvomite nad mojo resničnostjo, nad mojo mogočnostjo; prosite, in prejeli bote.

Molitev priprošnja. Z zaupljivo, s pravo molitvijo dosežemo vse, tako moč ima molitev čez serce Božje. To nam pravi Jezus sam, On večna resnica, z besedami: „Vse, kar koli prosite v molitvi, ako verujete, bote prejeli.“ (Mat. 21, 22.) Ta Božja obljuba ne velja samo molitvi, ktero opravljamo za svoje lastne potrebe, marveč obljubljeno nam je uslišanje tudi takrat, kadar prosimo za potrebe drugih ljudi, svojih bratov v Kristusu. Bog hoče, da prosimo zase, pa tudi za svoje brate, kajti to tirja kerščanska ljubezen, da želimo bližnjemu vse dobro, ktero se zdi nam samim prijetno. Zato nas Gospod Bog tolikrat opominja v svetem pismu zlasti nove zaveze, da naj molimo tudi za vse druge, ki so milosti božje potrebni. Sam naš Gospod Jezus Kristus nas uči v svoji molitvi, v očenašu, naj molimo tudi za svoje sobrate, ker veléva nam prositi za naš vsakdanji

kruh, za odpuščanje naših dolgov. — Kolikrat sv. apostelj Pavel pravi kristjanom tako priserčno, naj molijo tudi za druge; priporoča jim molitev priprošnja: „Prosim vas tedaj prečl vsemi rečmi, da naj se opravljajo prošnje, molitve, priporočanja in zahvaljenja za vse ljudi... zakaj to je dobro in prijetno pred Bogom, našim Zveličarjem“ (1. Tim. 2, 1, 3.) „Molite eden za drugega, da bote ohranjeni; veliko namreč premore stanovitna molitev pravičnega“ (Jak. 5, 16.)

(Dalje nadal.)

Naj lepši sprehod.

(Za god vernih duš.)

Vseh svetnikov praznik popoludan bité kristjani od doma — na sprehod; ne ostane kdo rad doma; temveč mlado in staro hití vunkaj — na pokopališe obiskat v Gospodu zaspale domače in prijatelje; imenujem to pot sprehod, in ta sprehod vidi se mi v duhovnem pomenu naj lepši sprehod.

Ako ti je ljubo, prijatelj, spremljaj me blagovoljno nekoliko trenutkov na tem duhovnem sprehodu, v razvedrenje duha in serca ti bom pri slabi moči pa dobri volji pojasnil rečeno besedo.

K dobremu sprehodu štejem več okolišin in lastnosti, ki naj se lepo skupaj strinjajo, da se sprehajalcu na takem sprehodu razvedrí um in serce; kajti sprehod, na katerem se poživlja samo telo, se ne more vsestransko blag, dober imenovati.

K takemu dobremu sprehodu želimo si razum lepega vremena tudi primérnega kraja, dobre poti, pripravnega spremljevalca; ako so se te okolišine med seboj strinile v lepem soglasju, potem vpljiva sprehod kaj blágo in duhovito sprehajalcu na telo in na serce.

V sledeči obravnavi se bomo prepričali, da te vgodne lastnosti ima v sebi sprehod na pokopališe.

Pokopališe je za sprehod pripraven, da, naj bolj pripraven kraj.

Ta kraj je vselej, sosebno pri mestih, nekoliko oddaljen od navadnih ljudskih stanovanj, in na njem gospoduje blagi mir.

Po mestih, po velikih zalih svetnih sprehajališčih gleda sprehajalec ljudstvo v urnem teku sem ter tje hiteti; tukaj drug drugemu zastavlja in preprega pot, takó, da se človek mnogokrat sem in tje le s silo in težavo preriva in prerije skoz to ljudsko gibanje; tukaj sluša različno žubranje; zdaj mirno, zdaj burno ono vdarja sprehajalcu na uho; in to šumenje, to gibanje ljudskega valóvja silno moti sem ter tje sprehajalca.

Na pokopališi pa ni takó. Pač se zbira in zbere tu in tam tudi tukaj obilo ljudstva; ali vsi ti njegovi obiskovalci stopajo tiho, mirno, zamišljeno; le kak mil glas zmoti sveto tihoto, ki tukaj praznuje svojo slavo in lepoto. Namerila se je že tudi kaka nespodobnost, da je kaki nespremišljen zijalec smodko imel v zobéh med molivci, ali bil v kaki sumljivi družini: toda vsakemu čednemu človeku se to stуди in le robati divjaki so zmožni tacih nespodobnosti.

Še bolj pripraven kraj za sprehajališe pokaže se nam pokopališe, ako si ga ogledamo po ujevovi notranji sostavi. Oh! kako krasen vert je ono!

Glej! kako lepo so zverstene tukaj sicer majhne, ali za sprehod in obhod dovolj prostorne stezice na pokopališi! V lepih verstah se tukaj dvigujejo male hišice, ki krijejo v sebi enega ali po teku let tudi več gostačev; v čednih verstah so tukaj speljane stezice, ulice preko teh zémeljskih hišic; ako jih ogleduješ, boš opazil, da so vravnane pravilno po ravnih čertah (ako namreč

grobar ne pokvari si metrije) sem ter tje na vse strani; in naj so te ulice tudi majhne, ozke; vendar po njih nadležne guječe ni. Ker vsi ti mnogi in različni sprehajalci pri velikem številu teh ulic lahko delajo prostor drug drugemu; redko le utegne biti slučaj, da bi vsi ali vsaj premnogi v isto pot hodili. Mogoče, da naj novejša mesta nima svojih ulic razpeljanih v tako krasni, ravnočrtni obliki!

In kolika snajza vlada po ulicah tega španjskega „verta!“ Drug z drugim, katerih ljubljenci spijo tukaj „spanje miru“, teknujejo med seboj, da bi slehern očedil ljubljeno hišico in njeno okolico, ter si naredil in ohranil pot k njej snažno, lepo!

Je li kamenje na poti, odpravi se; je travica prirastla previsoko, obžanje, požanje se; se travica suši, priliva se ji ali, ako je revica obnemogla, nadomesti se z novo, boljšo rušino. Vse, vse je lepo in prijazno, da se človek — sprehajalec kar zadovoljno pomudi nekaj trenutkov na tem sprehajališi — pokopališi.

In zakaj tudi ne? Saj mu tudi ne primanjkuje blagih spremljevalcev, ki ga hočejo sprejeti, ter spremljevati na njegovem sprehodu, in mu vedriti um in serce.

In kateri, kakšni spremljevalci so ti?

Za odgovor rečem: Dvoje verste so; ali ena versta je prijetniša od druge.

V prvo versto štejem lepe stvari Božje, ki s svojo lepoto oznanujejo slavo Božjo, namreč cvetlice.

Že starodavni Rimljani in Gerki so ljubili navado, da so grobove svojih pokojnih zaljšali s cveticami; in nastavljali ter sadili so na grobovih cvetke in razno zelenje, da so pokojni, v grobovih bivali ko v kakem krasnem gaju.

Sadili so z ljubkim veseljem na grobove ciprese, kot znak bolečega serca, ki je tarnjalo za ljubimi pokojniki; sadili so pelin, kot znak duševnega bóla i. t. d.; sostavljali so v to nalašč pripravne podobe v obliki krone, ki naj bi jim kazale veselo upanje, da njihovi umerli sorodniki in prijatelji vživajo po njihovih mislih in v „njihovih“ nebesih sladki mir. To nam pripovedujejo njihovi pisavci.

In z enako, da, še z večo ljubeznijo poprijeli so se kristjani lepe navade, da so cvetlice in drugo živo lepoticje sadili pri in po grobovih.

Svetniki so cvetlice tako ljubili, da jih v svojih spisih imenujejo svoje „sestrice,“ ki jim kaj mило in sladko na serce govoré.

„Ako — zakliče sv. Gregor Nicenski — „ako ogledujem goré in górska rebra, ako ogledujem doline in ravnine, polja in travnike, ki so vsi obdani z različnim lepoticjem zelenja in raznih cvetic, . . . otoži se mi serce, pa koj se mi ono razveseli, ker gledam po njih velikost Stvarnikovo v stvarjenji.“ Učeni Alkuin se je moral preseliti iz svoje celice na dvor cesarja Karola Vélikega; in predno je stopil na cesarjev dvor, poslovil se je s svojo celico, ki je bila vse na okrog z lepimi cveticami obdana, in zaklical je: „O celica moja, celica draga! nikdar več ne bom gledal oveselivnega zelenja tvojega, ki je tako sladko šepetalo mojemu sercu!“ —

Od svetnikov, od učenjakov so se učili od cvetic brati „sveti“ (Efež. 5, 3.), t. j. kristjani, in postale so cvetlice kristjanom lahko umevne in jasno ter glasno govoreče čerke v živih podobah; na različnih krajih so si postavljali kristjani te žive in prelepe čerke Božje; in iz njih so brali oni sami in njihovi otroci; in za njimi beremo z njih tudi mi.

Med drugimi imenitnimi prostori, na katerih so naši predočetje sadili cvetlice, je bil prostor na pokopališi eden naj prvih. Tukaj sim so sadili cvetlice, nekaj grobovom v kinč in umerlim v znamenje neprenehivega spoštovanja in nemišljive ljubezni, nekaj pa

v dúhovno porabo za to, da so jim bile cvetlice na grobovih glasni pridigarji kot ljubljani spremljevalci pri njihovem sprehajanju po pokopališih.

In kaj so brali na cveticah od cvetic? Kaj lepega so jim pač govorili ti nedolžni, prekrasni spremljevalci Božji? Čujmo.

Sadili so vertnice, šipke; vertnica jim je bila podoba mučeništva, duhovnega mučeništva, v katerem so se pokojni še v življenji vadili in se vojskovali zoper greh za čednost. Sadili so lilije, podobo nedolžnosti; vijolice, podobo modrosti; beršlin, podobo prijateljstva; potočnice (nepozabke), ki so jim v imenu umerlih in v grobu spečih kaj mило nasproti klicale: „Ne zabi nas!“ — ciprese, podobo žalovanja; raznobarvene astre, ki so po svojem notranjem dúhovnem pomenu kristjanom vzbujale želje in hrepenenje, da „se kdaj zopet vidimo nad zvezdami. . .“

Te in brezštevilne druge cvetke so sadili verni predočetje na grobovih svojih ljubih in si tako priravnavali pokopališe v prijazen, vabljen in dragocen vert.

In glej, prijubi prijatelj! te in ujim enake cvetke vidiš in ogleduješ tudi ti na pokopališih, sosebnost po mestih; in ako jih hočeš ogledovati po njihovem notranjem pomenu, ti bodo one kaj zgovorne spremljevalke na tvojem obhodu po pokopališi.

Glej! Tuka! stojiš zdaj; in v tem grobu počiva nedolžno dete, bela lilija mu kinča hišico; postoj nekoliko in spusti se po duhu v pogovor z njim: Lilija; oh, kako lepo ti ona govori in kliče: Tuka! počiva nedolžnost, počiva mirno in sladko, njena duša pa se veseli v rajskih višavah in v nezapopadljivem veselji slaviti in častiti Vsemogočnega, in — ta nedolžnost, ta prelepa lilija ti govori dalje in šepa: Enako nedolžno bodi tvoje serce in tudi v tvoji roki bode cvetela lepa lilija nedolžnosti v nebeških planjavah, in spremljal — spremljala bodeš Jaguje po nebeških poljanah, kamorkoli bode ono šlo. (Skr. raz. 14, 4.)

Zdaj pa stojiš pri drugem grobu; v tem grobu počivajo tvoj oče, tvoja mati; na grobu rastejo potočnice, oh, kako lepe so te cvetke, ki pomenijo nepozabljivost! Kako ginljiv je tudi glas, ki duhti iz njih po njihovem pomenu k tvojemu sercu in kliče: „Sin, hči, „ne pozabi me!“ In ti . . . ti pa stojé pri grobu, pri spominu, ktereга je očetu, materi postavila tvoja hvaležna roka, spoznaváš, da jih pozabil nisi; vendar mogoče, da si premalo storil za njihovo dušo. Poklekneš na grob in odmoliš molitvico za pokoj njihov in ohladi se v tvoji duši. Tako zadostuješ cvetki potočnici, in odhajaje zdihneš: Oče, mati! tudi še na dalje vaji pozabil — pozabila ne bom!

In ako tako delaš, prašam: Ne greš li oveseljen na svojem sprehodu naprej?

Veliko ulic si že zamišljen prehodil, mnogo znancev in prijateljev obiskal, ali tvojih spremljevalcev je mnogo. Neštevilne dušice cvetice, vertnice dalje opazuje in ogleduje tvoje duhovno oko; vse te lepo pozdravljajo, na tvojem sprehodu te vabijo k pogovoru z njimi.

Vertnice, kot podoba mučeništva, ti oznanujejo versko resnico, da vse življenje kristjanovo na zemlji je vedno vojskovanje, vedno terpljenje, vedno mučenje, in — skoraj bi se ti utegnulo tožiti v sercu, da si taki mučenik tudi ti in moraš biti, ako si hočeš utergati in v svojo posest dobiti lovoriko zmage. Toda — še en pogled, in tvoja otožnost bo zginila, ko vertnica, tvoja spremljevalka, še enkrat spregovori k tvojemu sercu. „Glej, glej na-me!“ — ti pravi — „glej na-me, vojskujoči kristjan! Glej! polno ternja me obdaja v mojem rastlinskem življenji! Ozri se pa na krasni moj cvet, nikar ne prezri vonjave, s katero navdihujem svojo okolico! Enako mojemu duhtečemu krilu bo po dokončanem vojsko-

vanji na zemlji tudi tvoja nebeška obleka, in tvoja svetost, tvoja molitev. bo po nebeških višavah razširjevala enako vonjavo. (Skriv. raz. 5, 8.)

Preljubi! Ne hodi še s pokopališa; ozri se še enkrat po nem, po grobovih. Glej, polno raznobarvenih aster (astra, t. j. zvezda) ti migljá naproti z mično lepoto. Vse ti kličejo: „Da se enkrat zopet vidimo z vsemi, ki tukaj spijo, in sicer vidimo za vselej v blagi svetlobi, „ki ne pozná zahoda.“ (Cerkv. pesem za vel. sab.)

In ta beseda je verska resnica; beseda namreč, da bomo enkrat vsi vstali, se zopet videli in potem se za veke vekov združili v neločljivem združenju.

In ta sveta božja beseda, ta nebeški glas je drugi spremljevalec na tvojem sprehodu po pokopališi. Podaj se ž njim nekoliko v razgovor in — upam — da bode njegov razgovor imel dobrodejno moč do tvojega serca. Ta glas namreč pravi: „Verujem v vstajenje in večno življenje.“ Ta glas pravi: „Verujem, da moj Odrašenik živi, in da poslednji dan bom iz zemlje vstal, in v svojem mesu gledal bodem svojega Zveličarja.“

Glej, preljubi: Naj dražje, naj ljubše, kar ima človek na zemlji, mu le prerada odvzame smert, in to prinesó semkaj na pokopališe in položé v malo, grobno hišico, v hišico žalosti, recimo očeta, mater; moža, ženo; otroka, brata, sestro, prijatelja. O koliko je joka, kadar se perst usuje na rakev, ki tvoje naj ljubše krije! Toda umiri se: ta hišica mala ni in ni za vselej hišica žalosti, ni za vselej zapert vert: ta tvoj spremljevalec, nebeški glas ti govori, da tega tvojega blagega, skritega zaklada ti ta hišica ne bode vekomaj zakrivala, ampak bode ti ga svoj dan nazaj dala, namreč ob dnevu vesoljnega vstajenja.

„Ni Vas! — Mati mila!“

Kličemo ostali;

„Videli Vas bomo vstali“;

„Ko odpre Vas nam gomila!“

To bode pač vesel dan, dan svidenja in snidenja, vesel kakor je bil vesel očaku Jakobu trenutek, v katerem je zagledal v sreči svojega kot mertvega objokovanega sina Jožefa.

Prašam zdaj: Bi mogel li kristjan brez mére žalovati tukaj na grobovih?

Ako ti je bridko po tvojih ljubih ranjih, stopi, stopi na sprehod, na pokopališe, semkaj k mali hišici in glej: „Tukaj, tukaj boš ugledal, tukaj videl vnovič očeta, mater, sina, prijatelja..., tukaj bodeš dobil nazaj, kar si drazega zgabil! Tukaj se bodo cele družine zopet našle.“

Prašam: ni li za-te tolaživen ta spremljavec, nebeški glas, ki tako milo hladí tvoje serce na pokopališu? Ni li za-te prijeten ta sprehod na vernih duš dan? Boš li našel primerniši prostor za sprehod, kot je ravno pokopališe? Boš li našel kje tovarša, ki bi te na sprehodu bolje potolažil, kakor te nauk Zveličarjev, ta glas božji?

K sklepu ti svetujem, preljubi prijatelj: s tema dvema spremljevalcema v družbi stopaj pogosto na pokopališe — na sprehod; poslušaj njun glas, premišljuj ga in reči smem, da bode ta tvoj sprehod blágo, celo oveselivno moč do tvojega serca, da bodeš vse bolj miren in zadovoljen na dom se vračal, kakor ko bi v Šiško ali k Savskemu mostu v gostijo hodil. Ako se bodeš sprehajal po pokopališu zdaj, se bodeš kdaj sprehajal v plačilo po nebeških prostorih, v katerih ne poznajo pokopališa, ker ondi „je vse prejšnje minulo.“ (Skriv. raz. 21, 4.)

Janez Kobilica.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

† Hinek Janez Ev. — Pervega t. m. je umeril v Zatičini preč. g. Janez Hinek, vpokojeni župnik in starosta ljubljanske škofije. Rojen je bil v Metliki l. 1796, ter dosegel starost 90 let, edini duhoven naše škofije iz preteklega stoletja, ki je spremljal tudi tekoče stoletje k pogrebu. Mašnik je bil posvečen 7. okt. 1821 v nunskem samostanu v Škofji Loki, obhajal je novo mašo v rojstnem kraju, tadanji dobri dekan Derganec mu je dal pojedino, ker novomašnik in njegovi stariši so bili silno ubožni. Naš Hinek je hodil v šolo v Karlovcu in 6 lét je dobival hrano pri nepozabljivih očetih frančiškanih in plačeval to dobroto s tem, da je pri svetih mašah stregel ter za dobrotnike molil. Brez te dobrote bi ne bil mogel šolati se. Pozneje je sam druge podučeval ter tako sebe zderževal in svojim ubogim starišem pomagal.

Služboval je v Vinici poltretje leto, kamor je vae svoje, kot sam piše, t. j., kar je na sebi imel, in skoraj prazen zabojček nesel. Zarad pomanjkanja duhovnov je opravljal službo dveh pomočnikov. Ljudem se je zelo prikupil s svojo prijaznostjo in dušno gorečnostjo. Prenešen je bil v Črnomelj; tudi tukaj je delal poltretje leto, enako neutrudljivo in goreče; ločitev je bila ginja. glasen jok je to pričeval. Višji pastir so ga v 3. službo poslali v prelepi Št. Rupert, kjer si je serca vseh tako pridobil, da njegov naslednik v Št. Rupertu, † premil. knezoškof Jernej, priča ločitve in spremljevalec do Mirne, so rekli: Občudujem ljubezen in vdanost ljudi do Vas. Preselil se je † Hinek na samostavno službo v Sela pri Šumberku, vzel je k sebi tudi svoje stariše. Prizadeval si je, zanemarjeno duhovnijo vrediti, kar se mu je v 4 letih še dobro posrečilo. Od tod je prišel v Terg pri Poljanah, med bele Kranjce, svoje rojake; tukaj je deloval 14 lét, pokopal svoje stariše, za njegovega časa je bil rojen tudi pisatelj. V Tergu je imel obilno dela in raznih težav. Ker je bil pa † Hinek slabotnega zdravja in je v Tergu oster zrak, je po 14letnem delovanju prosil za Zatičino in izmed 30 prosilcev so njega zbrali. Ločitev iz Terga je bila huda; spominjam se, kako so jokali v cerkvi stari in mladi, tudi mi cerkveni strežajčki, ko je slovo jemal; in v dan odhoda so ljudje kar voz obsuli ter ga do malega spremljala je vsa duhovnija dobro daleč in otroci smo ga kar za suknjo nazaj vlekli; zadnje besede so bile mojemu očetu: Oče, nisem vedil, da me Poljanci tako ljubijo; ko bi bil vedil, bi si drugod groba ne iskal; ali zdaj mora tako biti. L. 1846 je došel v svojo novo službo v Zatičini. Kako se prestraši, ko pregleduje stanovanje in cerkev; vse zanemarjeno, ker od časa opata Viljema, toraj blizo 100 lét, se ni nič popravljalo; prcsil je Boga, zdihoval k Mariji 7 žalost, da bi našel pomoči ter želel si 10 let življenja, upajoč, da v tem času kaj popravi. Bog je uslišal njegovo prošnjo, mu dal več let, ker l. 1871, toraj 75 let star, je obhajal svojo zlato mašo, ter cerkev vdručič prenovil. Pisatelj je bil zlatomašniku govornik pri tem redkem dogodku, ki se ga je premnogo odličnih gostov vdeleževalo, katerih mnogo pa ni več med živimi. Razne napitnice so se veršile, med drugimi, da bi zlatomašnik došel do demantnomašnika, in to je tudi dosegel. Ker so telesne moči pešale, je prosil za vpokojenje ter ga 80letni starček tudi dosegel položivši pastirski posel v krepkeje roke; vendar je še rad pomagal ob nedeljah in praznikih s službo božjo, ker je bila župnija brez duhovnega pomočnika. Bliža se leto 1881, toda † Hinek odloži demantno svojo mašo na leto 1882., ker hrepenel je po dvojni svečanosti, kar je tudi dosegel. Njegov nečak, č. g. Hudovernik, zdaj vikarij v

Celju, je bil l. 1882 mašnik posvečen, in † Hinek je želel, da se njegova demantna maša in nova maša eno nedeljo v Zatičini obhajate. Mesca junija l. 1882 je bila zjutraj tiha demantna maša, le „Te Deum laudamus“ je demantnomašnik pél; gniljiv prizor! 86letni starček, ki je imel že 61 lét duhovskega življenja, na palico opiraje se, blagoslovlja prepolino cerkev. Ob 10. uri je pel g. Hudovernik novo mašo. Kdo popiše Hinekovo veselje? Govornik obema je bil zopet pisatelj ter je pri obedu napisal zdravico hvaležnosti in veselja, da demantnomašnik lahko s Simeonom reče: „Zdaj spustiš, o Gospod, svojega hlapca v miru!“ In tako je gosp. Hinek še 4 leta živel ter slednjič se ločil od nas; 4. t. m. je bil pogreb; mnoga vdeležitev je kazala, da ni bil pozabljen. Pisatelju ni bilo mogoče, se tudi pogreba vdeležiti, ker bil je njemu skrajni čas ločitve iz Hrenovic.

Kaj je vzrok, da je pokojnik dosegal toliko milost od Boga, on slabotni mož po telesu? Pisal mi je, da ga je Bog zato toliko blagoslovil, ker je spolnoval 4. božjo zapoved. Bil je mirnega, prijaznega vedenja, je živel trezno, dajal vsakemu svoje. Ljubil je godbo ter se bavil z njo v prostih urah. Ko je pred par leti ležal na smertni postelji, ter bil nekaj časa osamljen, brez varha, je vse moči napel, vstal ter vse registre razuih godnih inštrumentov odperl; domači so stermeli, odkod to. Blagi brat! zapisal sem ti te verstice v spomin, ter te priporočujem vsem znancem, prijateljem v memento ad aram Dei. Počivaj v miru! *Dr. J. Sterbenc.*

Iz severne Amerike poroča „Salzburger Kirchenblatt“ l. l. št. 42 o jako slovesnem posvečevanju in vmeščevanju škofa Miroslava Katzerja, Avstrijanca, v mestu Greenbay-u. Posvečeval ga je nadškof Heisa, kateremu sta stregla škof Ireland iz St. Pavla in naš rojak škof Vertin iz Marquette-a. Pričujoči so še bili: škof Flasch iz Lacrosse-a, škof Seidenbusch, opat Edelbrock, in do 150 mašnikov iz bližnjih in daljnih krajev.

Da avstrijski misijonarji — piše omenjeni list — ne delajo aramate svoji domovini, marveč veliko čast, nam pričajo že imena škofov Baraga, Neumanna, Mraha, Vertina in Katzerja. Dalje sprevidimo to iz tega, da sta v škofiji St. Pavla, v kateri volijo na tri leta po 6 duhovnih svetovalcev, med temi dva Avstrijca, oziroma Kranjca, namreč Plut in Trobec; dalje med 6 za eno leto imenovanimi sinodalnimi izpraševalci tudi dva Avstrijca, Dr. P. Ločnikar O. S. B., ter župnik Köberl; da, med 5 oskerbniki semeniške blagajnice so celo 3 Avstrijci: župnika Berghold in Köberl (oba Štajarca) in Kranjec Stariha. Dalje so imenovani 3 Avstrijci dekani in župnik Stariha udje škofijske šolske oblasti. —

Včeraj, 24. oktobra, zbrali so se metropolitni zjedinjenih držav (12) v Baltimoru na posvetovanja. Bog daj obilo uspeha!

Č. g. Jan. Valjavca misijonska sporočila.

Blagoslovi Božjega Serca.

Na Češnjicah 5—9/9 1874.

(Dalje.)

Bližal se je 8. september, svetični dan za častilce in častiteljice Naše ljube Gospé presvetega Serca, dan, o katerem so obljubili Pij IX daritev sv. maše, ali pa poseben spomin pri ujej vsem, ki so zapisani v družbi Naše ljube Gospé. Za Kamnikom v hribih izhodnjih biva

poseben čestitelj Naše ljube Gospe presvetega Serca, ime mu je Frančišek Kepec, administrator Češnjujski, vradom znan borilec za cerkev katoliško in njene svete pravice, od nikogar premagan do danes. Ta mladi, neprestrašeni junak, vnet za vse dobro, pošteno in lepo, je komaj prišel na Češnjice — in Češnjice imajo vso drugo podobo memo nekedaj. Kako pa je začel? S češčenjem Naše ljube Gospe presv. Serca. . . . Vsa duhovnija, sosebno pak šolska mladina, visoko časti Našo ljubo Gospó. Vneti mladi dušni pastir misli in misli, kako bi 8. sept. počastil Marijo. Oznani tedaj opravilo petdnevno na čast N. lj. G. presv. Serca, pokliče mene v pomoč. . . . in duhovne petdnevne vaje se začno 5. septembra.

Ljudstvo je imelo sicer dosti dela zunaj in doma — pa Naša ljuba Gospa presv. Serca je ljudi vlekla močneje v cerkev k duhovnim vajam, kakor k delu na domu in zunaj doma, Češnjičane najprej, potem pa tudi druge iz okolice. Lična cerkva Matere Božje Karmelske na Češnjicah se je napolnila s čestitelji in čestiteljicami Naše ljube Gospé, spovednica moja in g. vpravitelja ste se oblegle s spovedenci. To je terpelo vsih pet dni, v kterih sem pridigal desetkrat in spovedoval od ranega jutra do terde noči. Delale so se večidel le dolge spovedi, vsa duhovnija se je tako prenovila, pobožnost do Naše ljube Gospé presv. Serca, porošena z duhovnimi vajami, je vterdila globočje korenine, pognala lepo, da cvete sedaj kakor lilija po dežji pohlevnem o toplem svitu solnčnem. Župan, je ves vnet, katolišk mož — serčno se mi je zahvalil z možmi za prelepo pobožnost.

Komaj slišijo liberalci (in sovražniki jezuitov) o tej pobožnosti, že škripljejo z zobmi. . . Grizla je pa pobožnost tudi ljubljanski „Tagblatt.“ Ni se mogel zderžati, da je zdihnil iz dna svojega črnega serca: Jezuitov smo se znebili iz Repinju. . . , le enega se ne moremo znebiti. Ta zdaj hodi okoli in ljudi slepari!

Da bi mi le dano bilo še dolgo tako „slepariti.“ in ne le po Kranjskem, temuč po vsej Sloveniji. Koliko potrebnih duš je po zemlji slovenski, kterim ni nobena reč potrebniša od duhovnih vaj. Naj me toraj brani in ovaruje božje Serce, je moja vedna prošnja. (Počenjali so sovražniki liberalisti, se marsiktere homatije, o kterih pa naj se raji molči Vt.)

Pri Materi Božji v Rušah

12—13/9 1874.

Slovenskemu svetu je znana starodavna Božja pot Matere Božje v Rušah, dve uri nad Mariborom. Kar sem želel dolgo, se mi je vresničilo 12. septembra, ko me je poklical vč. gospod župnik ruški preslavljat nedeljo Ruško v duhovnijo svojo. Marijinega sladkega imena nedelja se imenuje Ruška nedelja, ker ta nedelja je tista slavna nedelja, v kteri pridejo ne le iz zgornjega Štajerskega Nemci na Božjo pot, temuč tudi iz vseh krajev južne Štajerske Slovenci k Materi Božji v Ruše. Ni mi jenjal g. Fohn, župnik Ruški, da sem mu mógel obljubiti, iz daljnih Lokarjev priti v Ruše. In kaj sem delal tu? Trikrat sem pridigal in malo spovedoval. Še 27 ur nisem bil v Rušah — tako berzo sem moral nazaj na Kranjsko.

Ljudstva je bilo za silo skapej. Zvečer, ko sem odpridigal v veliki cerkvi, sem bil zbog vročine moker ~~koži~~. Drugo jutro sem pa že mógel pridigati pod milim nebom, toliko je bilo ljudstva. Bog daj, da bi ta izlet bil zarés, kakor je rekel župnik Ruški, priprava za sv. poslanje!

Preklinjavska pesterna je ostudna pošast.

Neka bralka „Notburge“ piše 18. novembra 1883: Ena mojih sorodnic ima pesterno, ki je klela in otroke kleti učila; njeno govorjenje bilo je nesramno. Sama sem jo večkrat slišala in bilo me je groza. Ne dolgo pozneje pa jo začno usta boleti in bile so bolečine tako strašne, da je tulila kakor živina in iz ust ji je smerdelo tako hudo, da so jo morali iz hiše odnesti. Hotela sem iti v njeno sobo, pa sem se morala precej vrniti; ker prihajalo mi je neizrečeno slabo. To zgodilo se je pred tremi tedni.

Bog naj me udari, če sem ti kaj dolžan!

V Stravbingu, na Bavarskem, dogodilo se je 27. vinotoka 1860 nekaj čemur so se zelo čudili, in je dokaz, kako sveti in pravični Bog lažnjivega rotivca večkrat hitro udari. V neki pisarni pogajali so se za nekaj denar; ko je bilo to pri kraju, zahteval je kmet od družega kmeta, da naj mu plača 2000 gld., katere mu je dolžan, in zakričal je: „Bog naj me kaznuje, če sem ti kaj dolžan!“ Toda komaj je zadnjo besedo spregovoril, zgrudil se je mertev na tla. (Strafger., str. 35)

Kako je Bog sam odvernil krivo prisego.

Da roka Božja ni okrajšana in da sodbe Božje niso jenjale, dokazuje sledeči dogodek, ki se je veršil v protestanskem Genevskem (Genf) okraju na Švicarskem leta 1842, in katerega se je časopis, ki s terdno vero ne slovi kaj dosti, vendar prisiljenega čutil objaviti.

Članek se glasi tako-le: Dogodek, ki ga Genevski časniki pripovedujejo, ima podobo, kakor da bi bila višja moč vmes posegla, da nepravilnost odverne. Pred kupčijsko sodnijo ustavljal se je dolžnik plačati župniku mali dolg — 68 mark 60 vinarjev. Dokazov, da mu je res dolžen, ni bilo. Dolžnik pripravljen bil je priseči. Predsednik imel je ali premalo zaupanja v odkritoserčnost dolžnikovo, ali pa se mu je zdelo sploh nepotrebno za tako malo svoto prisego dajati; skušal je tedaj na vest govoriti zatoženemu in ga nakloniti, da plača zahtevano svoto. Vse je bilo zastoj. Dolžnik je ostal pri svojem ustavljanju in vzdigne se, da bi prisegel. Pa predno je zamogel roko na sv. pismo položiti, ga je nenkrat mertud zadel in bil je na mestu mertev. (Strafger. str. 32.)

To dosti očitno kaže kako ostudna pred Bogom je kriva prisega.

Kako težko se skopuh spreoberne.

Pervi je napuh, drugi je lakomnost. Tedaj samo napuh je še gerši, precej pa je za njim lakomnost!

Pri Petru Kastilskem je bil zatožen lakomnik zaradi mnogoterih oderuštov. Kaj storil Peter Kastilski!

Ukaže ga zapreti v ječo in okrog razpoložiti vse njegove zaklade; prepové pa mu dati hrane in pijače.

Se vé, da kmalo lakomnika začne tretji lakota in žeja. Prosi tedaj, naj mu dajo saj kos kruha in verč vode.

Strežnik odgovori, da to že utegne dobiti, pa le za plačo, imenoval pa je za en sam hlebec kruha in bokal vode tako neizrečeno veliko ceno, da je lakomnež ostermel in klical: toliko nikakor ne morem dati!

Kmalo pa lakota in žeja delate še hujo silo in jetnik kliče, da hoče nastavljeno ceno plačati, ker sicer ga mora konec biti.

Toda ječar mu posmehljivo odgovori: zdaj pa ne več takó, — s svojim obotavljanjem si prvo ceno zamudil, in napovedal mu je še višjo plačo.

Zdaj lakomnež sklene, da bo poskusil, če bi mogel premagati in zatreti to grozno cviljenje in nadlegovanje želodca; rekel je celo, da rajše umerje kakor pa, da bi za ti prezanikerni potrebščini življenja (za malo kruha in vode), katerih eno celo naj revniši človek zastonj dobiva, moral tako nezmerno svoto plačevati!

Toda moči so mu bile preslabe za toliko vojsko in skoro obupan kriči, da tudi to zvišano ceno hoče plačati.

No, zdaj mu ječar podá kruha in vode, toda brez odloga mora lakomnež zahtevani denar naštet. Dal mu je bil pa tako malo kruha in vode, da se je lakota in žeja prav kmalo zopet oglasila. Tako se je to početje še večkrat ponavljalo, dokler se ni premoženje zmanjšalo do tiste spodobne mére, kolikor ga je bil podedoval po svojem očetu. To je bila za skopuha pač huda kazen.

Zdaj še le ga je kralj poklical préd-se in mu je rekel:

„Ti si zdaj čutil in spoznal, kako hudo se včasih revežu godí, ko si naj potrebnih reči za živež in kar gre k temu, ne more pridobiti, in nadjam se, da si boš prejeti nauk obračal v svarilo, ter v prihodje ne bodeš nikoli več s svojim denarom počenjal lakomnosti in oderuštva in ne boš tako neusmiljeno peklil ubozih, ktere pomanjkauje sili pri tebi pomoči iskati. Če mi obljubiš, da se boš poboljšal v prihodnje, bodeš za zdaj izpuščen iz ječe, ako pa se poverneš v svojo staro pregreho, boš z življenjem plačal.“

Lakomnik je obljubil poboljšanje, in bil je mož-beseda.

Dandanes postave lakomniku redkokrat do kože pridejo, zato jih pa toliko hujše tepe šiba božja.

Zgled otroške ljubezni.

Sloveči pruski general Citen bil je v svoji mladosti strežček (page) na dvoru pruskega kralja Friderika I. Ker je njegova mati v revščini živela, mislil je ta deček na to, kako bi materi kaj pomagal. Pažeti pa so morali zverstoma zraven spalne sobe kraljeve čuti. Nekterim se je to opravilo težavno zdelo, in so toraj za dober denar najemali tovarša. Citen je toraj mesto drugih dečkov čul tik kraljeve spalnice, in je na ta način prisluženi denar pošiljal materi. Neko noč kralj ni mogel spati in je želel, da bi se mu kaj čitalo iz bukev; toraj je pozvonil in klical, pa nikogar ni bilo. Potem je vstal, šel v stransko sobo pogledat, če kdo tam čuje. Tu najde verlega dečka Citen-a pri mizi sedé spečega. Na mizi bilo je pismo materi namenjeno. Kralj se bliža in bere začetek pisma, ki se je takole glasil: Moja preljuba mati! Že tretjo noč čujem za denar, pa komaj sterpim, veseli me pa, da sem zopet za Vas 10 tolarjev prislužil. Kralj, ginjen od ljubezni tega dečka, ni motil spijočega, gre pa in prinese dva zavitka cekinov in ju dene dečku v žepnike. —

Razgled po svetu.

Rim. (V nauk bogoskruncem.) V Rimu „Via del Tritone dell' Angelo Custode“ je bila pod papeško vlado

papeževa državna tiskarna. Piemontskim grabežem pa se je grozno mudilo te prostore, kakor toliko družih, v svoj namen prestrojiti. Spomladi l. 1871 enkrat pozno v noč je bilo vse živo na odru tiste palače. Delavci in težaki so skoz okna v drugem nadstropji lazili ven in noter in delali so pri svetlobi smolnih bakelj. Kaj neki so imeli po noči tam opraviti? Stala je na verhu velika kamnata podoba Matere, — ta je „nove poštenoviče“ v oči bódla; toda bali so se ljudskega hrupa, torej so po noči sveto podobo iz zidú iztergali in do jutra je moralo delo biti doveršeno. Bilo je tudi res; toda s tem reč še ni bila pri koncu. Kakor da bi se Bog hotel maščevati nad skrunstvom, ki so ga prederzni hudodelniki storili njegovi sveti Materi, se je zjutraj poderl oder; deset delavcev se je pótolklo; dva sta pri tej priči ostala mrtva, drugi so bili hudo poškodovani odneseni v bolnišnico.

To je bil pač jasen nauk. Je pa li zmordil oskrnovalce? „Perversi difficile corriguntur — Hudobnež se težko poboljša.“

Med Sv. Stolom in Černo goro so dogovori doveršeni. Sedež nadškofov bode Bar, ki je po berlinski zvezi pripadel Černi gori. Kuez je predložil za nadškofa preč. o. Šimona Milinovič-a, frančiškana okrajine presv. Zveličarja in profesorja v Sinju v Dalmaciji. Sv. Oče so poterdili zvolitev in izvoljeni je že odrinil v Rim, kjer bode posvečen.

V Brodu bosanskem, kakor uaznanja „Serce,“ je prečast. o. Mato Pergić, dekan Plehanski, 28. pr. mesca z dovoljenjem presvitlega nadškofa posvetil obnovljeno župno cerkev. Ta cerkev, prej po nekoliko leseua, in tako nizka, da je bila zveržena vsaki poplavi, je bila po prizadevanji župnika o. Ilija Benkovič-a z opeko zidana in dva metra zvišana. Svečanost so povzdignile častne usniljene Sestre iz Derventa s skladnim petjem šolskih svojih devojčic. Prečast. gosp. dekan imel je prelep in ginljiv govor o hiši Božji.

Bratovske zadeve.

I. Molitvenega apostoljstva

1. Splošnji namen.

Za splošnji namen so za mesec listopad (november) priporočeni:

Mlačni kristjanje.

(Spis o mlačnosti prihodnjic.)

2. Posebni nameni udov molitvenega apostoljstva v mesecu listopadu.

1. *Praznik vseh Svetnikov.* Ta dan in vse dni tega meseca vse naznanjene in ne zaznamovane zadeve. Pomnoženje vere v srečno večnost.

2. *Vernih duš dan.* Spoznanje in pospeševanje djanske ljubezni; bolniki, ki so obdani od brezvrčev.

3. *S. Hubert.* Misijoni v Tonkinu in Kini, ki so v veliki nevarnosti; stanovitnost in serčnost duhovnih pastirjev.

4. *S. Karol Bor.* Duhovska in deška semenišča; spoznanje poklica; vsi posebno priporočeni bolniki.

5. *S. Caharija.* Sv. oče; katoliško šolsko društvo na Spodnjem Avstrijskem; več redovnih okrajev (provincij).

6. *S. Leonard.* Rešitev kmetijskega stanú pred gospodarskim in dušnim poginom; pijanci.

7. *S. Engelbert.* Mašniki in obhajanci; katol. sirotišnica na Dunaji; mnogo družbinskih zadév.

8. *S. Gotfrid ali Bogomir.* Redovi, ki so v posebni zvezi z molitvenim apostoljstvom; fare na Nemškem (in Slovenskem), ki so brez dušnih pastirjev.

9. *S. Teodor.* Katoliške vladarske družine na Nemškem; predniki redov; svetost keršanskih nevést.

10. *S. Andrej Av.* Spreobernjenje visokega gospoda; odvernitev pohujšanja, zlasti po mestih.

11. *S. Martin.* Svetost mašnikov; samostanske družbe, njih odgojevališča in šole; hudo skušani.

12. *S. Kunibert.* Milostna odvernitev kolere; ljudski misijon in njega ponavljenje; vdove in sirote.

13. *S. Stanislav.* Novici družbe Jezusove: spreobernjenje mnogih protestantov, judov, novošegnih poganov.

14. *S. Jozafat.* Konec zatiranja katoličanstva (kulturnega boja) in vernitev izgnanih redovnikov v Nemčiji.

15. *S. Leopold.* Avstrijski cesar; več katoliških časnikarskih zadév; več zidauj.

3. Darovanje za vsaki dan.

Gospod Jezus Kristus! V zvezi s tistim Božjim namenom, s katerim si ti sam Gospod-Bogu po svojem presv. Sercu nekđaj na zemlji čast in hvalo skazoval in jo še zdaj v presv. Zakramentu po celem svetu do konca sveta neprenehoma skazuješ, in v posnemanje presv. Serca preblazene in vselej brezmadežne Device Marije — Ti darujem ta dan in vsak trenutek današnjega dne vse svoje namene in misli, vse občutke in želje, vse opravila in besede.

(100 dni odpustka enkrat na dan. Leon XIII, 1885.)

Posebno Ti jih darujem za vse mlačne kristjane, kakor tudi za vse prošnje, ktere so udje molitvenega apostoljstva za ta mesec in za ta dan priporočili.

O sladko Serce Jezusovo, daj, da Te vedno bolj in bolj ljubim.

(Vselej 300 dni odp.: če se vsak dan moli, enkrat v mescu popolnoma odpustek Pij IX 1876.)

Sv. Jožef, prijatelj presvetega Serca, prosí za nas! (100 dni odp. Pij IX 1874.)

Sladko Sercé Marijino, bodi moja rešitev! (300 dni odp. Pij IX 1852.)

Sveti arhangelj Mihael, sv. Bonifacij, sv. Peter Kanizij, prosite za nas!

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Hčere priporočujejo z vso serčnostjo očeta za pomoč v veliki nevarnosti očesnega poškodovanja, da bi jim dobrotljivi Bog na priprošnje N. lj. G. pogled ohranil. — Učenec iz pripravnice se serčno priproča v zvesto molitev za blagoslov pri učenji in za pošteno keršansko življenje.

Iz rimskega zapisnika mučenicov.

15. svečana.

Sv. Agapa, devica plemenitega rodú na Laškem, je valed prigovarjanja sv. škofa Valentina z nekterimi

tovaršicami pričela skupno življenje, kakoršno je v navadi v samostanih. Ko je njen učenik in vodnik sv. Valentin prišel nevernikom v roke, zgrabili so tudi njo ter ji glavo odsekali. Nekaj njenih ostankov se nahaja v Rimu.

Sv. Faustina, mašnik. in *Jovita*, dijakon. brata, sta bila rojena v Brezji (Brescia) na Laškem. Sv. Apolonij, škof tega mesta, ju je posvetil službi Božji. S svojimi gorečimi pridigami sta spreobrnila veliko nevérnikov, pa si nakopala tudi sovraštvo in serd terdovratnih in zagriženih poganov, ki so ju tožili pri cesarju Hadrijanu kot zaničevalca državnih bogov; kmalo potem pride cesar sam v Brezje, ter ukaže sveta brata izročiti čveterim levom; ali, čudo! levi se ju ne dotaknejo, temuč se vležejo k njunim nogam kakor krotki psički. Serditi cesar ju ukaže na to v verige vkovati in tako vkleučne prepeljati v Milan, kjer so raztopljen svinec vanji vlivali in ju žgali z razbeljenim železom. Pa tudi te muke jima nisc kar nič škodovala. Na to sta bila na cesarjevo povelje prepeljana v Rim, še celo v Neapolj ju je vzel seboj Hadrijan ter povsod z novimi mukami ju dal terpinčiti. Ker je tedaj sprevidel, da nič ne opravi, marveč da svetnika s svojo čudovito stanovitnostjo le še povsod, kjer so ju ljudje vidili, keršansko vero pospešujeta, ju je nazaj poslal v Brezje, kjer sta po dolgotrajnem mučeništvu krono večne zmage zadobila leta 122.

Sv. Kraton, sloveč govornik gerški, prišel je v Rim, kjer je zbral nekaj učencev okrog sebe ter jih podučeval v govorništvu. Sv. Valentin, škof, je ozdravil njegovega za smert boluega sinčka, in to čudovito ozdravljenje je pripomoglo, da se je spreobrnil in dal kerstiti z vso svojo družino; pripomoglo mu je pa tudi h kroni mučeništva; zakaj spreobrnjenca so kmalo zgrabili in usmertili njega in njegovo družino. To se je zgodilo leta 273.

Sv. Sever, mašnik. O njem piše sv. Gregorij Veliki, da je bil enkrat k nekemu bolniku poklican. Ko se je bil pa nekoliko zamudil, je prišel prepozno — bolnik je bil že mertev. V silni žalosti joka in moli pri merliču; Bog usliši njegovo molitev, merlič se zbudi od smerti in mašnik mu da sv. odvezo. Bolnik pa zopet zatisne oči in v drugič umré. Bog je res prečuden v svojih svetnikih!

Listek za raznoterosti.

Kdo bo škof v Kerški škofiji? O tem se toliko praša in ugiba... Je no, če koroški Slovenci niso „Aschenbrödl.“ bode vsaj eden, ki je zmožen tudi slovenskega jezika.

V Kopru je v pripravnici 23 učencev, in sicer 12 Slovencev, drugi so Hrvatje in Italijani.

V Novem mestu so ustanovili katoliško družbo rokodelskih pomočnikov. Bog daj srečo!

Studentovske kuhinje, svetuje nekdo v „Slov. Gospodarji.“ naj se ustanove po štajerskih mestih, kakor v Mariboru, v Celji, Ptuji. — Tega bode odsihdob toliko bolj potreba, ker se z veliko šolnino naj boljši zmožnosti odvrcaajo od višjih nauk, ako starši niso v bolj vgodnih okoliščinah.

Iz Guče gore v Bosni piše Ivan Krajnovič, bivši drugošolec v Ljubljani, da se ondotni č. oo. Frančiškani ustanovili 4. gimnazijski razred, v kterega je tudi on sprejēt. Tedaj je eno leto preskočil, kar bi ne bilo slabo znamenje za ljubljansko gimnazijo, kakor tudi veselo spričevanje, da Bosna napreduje, ker v Travniku imajo oo. Jezuiti že 5. gimnaz. razred, v Gočji gori, aebelo uro od tam pa oo. Frančiškani četertega. Kaj pa Sara-

jevo? Nekako tiho je — imajo le kako gimnazijo, ali ne? ...

Umerl ie 27. t. m. Brezniški župnik č. g. Janez Kramar. R. I. P.

Čast, komur čast! Naš domači orgljarski mojster gosp. Fr. Goršič je za frančiškansko farno cerkev v nemškem Gradcu naredil nove orglje s 26 spremeni. Zvedenci zelo hvalijo to njegovo 47. delc. Zlasti intonacije (značaja posameznih spremenov) ne zna kmali kateri tako zadeti. Bog daj verlemu gospodu terdno zdravje, da bi mogel še veliko storiti v slavo Božjo!

Kardinal dr. J. Simor, nadškof v Granu, je včersaj obhajal petdesetletnico svojega mašništva. Kakor se je že naprej napovedovalo, imel je ta dan zelo slaven biti za vso Ogersko, ker zavoljo velike učenosti, delavnosti, radodarnosti in ljubeznjivega vedenja vsa dežela po pravici spoštuje vzvišenega gospoda.

Pri sv. Jakobu ob Savi se je ta mesec veršilo dvojno prelepo opravilo. Sedemnajsto nedeljo po bink. (10. okt.) so naš milostni knezoškof posvetili ondajšno farno cerkev ter tudi sami pridigovali, cesar so bili domači farmani in tudi od drugod v mnogem številu došli verniki jako veseli. — Pa še drugo veselje je marljivi gosp. župnik svojim šentjakopčanom oskerbel. Precej v ponedeljek potem se je pričel sv. misijon, ki so ga celi teden č. gg. Lazaristi s tisto gorečnostjo in vnemo vodili, ki nam je že iz premnogih drugih krajev znana. Pa tudi ljudje so kazali veliko vnemo. Bog daj, da bi v lepo, novoposvečeno cerkev prihajala vedno tudi stanovito dobra, posvečena serca!

Duhovne vaje učiteljev. Ob koncu šolskih počitnic beremo iz več krajev raznih dežel jako spodbudna sporočila, da so mnogi verli učitelji počitnic „zlati čas“ prekristno obernili tudi v dušno ozdravljenje in uterjenje s tem, da so se za nekaj dni odtegnili svetnemu šumu in mučilnim skerbem ter v mirni tihoti opravili — duhovne vaje (eksercicije). Če le komu, je gotovo učitelju odgojitelju večkrat treba tacega dušnega prenovljenja, da more vspešno ne le učiti, marveč — kar mu mora biti glavna naloga — tudi odgojevati. Nihče pa ne more dati, cesar sam nima; in komu ni znano, kako hitro gorečnost upada in ugasuje, ako se opušča ogrevanje in navduševanje! Močno bi želeli in privošili kaj enacega tudi slovenskim učiteljem in po njih naši ljubi mladini slovenski.

Dolenjcem častitamo, da se je tudi med njimi osnovala dekliška šola šolskih sester, ki so v začetku tega mesca v Šmihelu pri Novem mestu pričele svoje blagodejno delovanje. Posebna sreča ne le za Dolenjce marveč tudi za druge slovenske pokrajine bo šola za gluho neme deklice, ki jo že prihodnji mesec prično te tako spretne odgojiteljice ženske mladine.

Dobrotni darovi.

Za *studentovsko kuhinjo*: Blag prijatelj 3 gld. — Č. g. A. K. 1 gld.

Za *sv. Detinstvo*: Fr. Timotej v Saboru 10 gld. — Č. g. mestni kapi. Andr. Karlin 10 gld. — Č. g. kateh. Ant. Keržič 50 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. K.: Opravljeno. Pozdravljeni! — G. L. G—1 v L.: Storilo se je za dečka, kar je bilo moč. — G. V. Kl. v G.: V malo dnéh bo gotovo. — Gg.: V. B. in J. Z.: Za zdaj prepozno, pa prih. Serčna hvala! — Več prijateljem: Odgovor v nekterih dnevih, zdaj je prišel vmés majhen zaderžek; — vsem pa serčna zahvala in bratovski pozdrav!